

Dieblisset og vil i en lang Fremtid være Danmarks bedste Forsvar. Jeg skal tillade mig at udvikle dette. (Stemmer: Det er ikke værd!). Jeg beder om, at jeg må have Ordet; jeg har Ordet. De Krige, hvortil vi i den senere Tid have været Vidne, ere afgjorte i en forholdsvis kort Tid. De afgjøres ved paa de Punkter, hvorom det gjælder, at kaste saa store Masser frem som muligt, og Læstesen ligger da i at virke med saadanne Masser paa et enkelt Punkt, at der aldeles ikke er Tale om, at Afgjørelsen, naar Krigen ikke afgjøres strax, ikke hurtigt vender sig til den ene eller den anden Side. Naar vi have set dette, ville ærede Medlemmer lægge Mærke til, at det, hvis et Land som Danmark har en Fæstning, vil være i de vedkommende Magters Interesse, i den korteste Tid at kaste hele deres Kraft paa at indtage den Fæstning, vi se os i Stand til at bygge; men naar der da, som vi alle vide, der gjør, følger en Fred efter en Krig, og Magterne have sat sig fast i en saadan enkelt Fæstning, som vi ere i Stand til at bygge, ville vi have langt vanskeligere ved at faae Fjenden ud igen, end hvis der ikke i vort i sig selv forsvarsløse Land var noget Punkt, hvor en Fjende i den korte Tid, Krigen varer, kunde sætte sig fast. Det vil selvfølgelig være lettere ved Freden at faae Fjenden ud af Landet, naar vi ikke have en Fæstning, end naar vi have en, og det er paa dette Grundlag, jeg udtalte den paa-gjældende Sætning. Medens Danmark saaledes kun er lidt indrettet paa at bygge Fæstninger, har det tillige en saadan Vælggenhed, at det er af Interesse for alle de søførende Nationer, der skulle til Østersøen, at ikke disse Der og Sunde komme i en mægtig Magts Hænder; thi en mægtig Magt vil selvfølgelig i Kraft af sin større Rigdom og sine større Forsvarskrafter kunne skabe Fæstninger, der kunne holdes, ogsaa her paa vore flade Der. Naar vi imidlertid selv bidrage til at gjøre det let for en Fjende at sætte sig fast, vil det ligge i hele det øvrige Europas Interesse, at ikke disse Sunde, disse Belter komme i en stærkere Magts Hænder end Danmarks, og derfor siger jeg, at Danmarks forsvarsløse Stilling for Dieblisset er Danmarks bedste Forsvar nu og i en saare lang Tid. Naar jeg har udtalt dette, vil jeg dog dermed ingenlunde have udtalt nogen som helst Opfordring til ikke at gjøre Alt, hvad det er et Folks Pligt at gjøre for at holde sit Mandstab paa lige Trin med de andre Nationers. Folket skal indøves i Vaaben, og vi skulle ikke opgive Flaadens Udvikling, thi hvis vi paa nogen Maade skulde indvilles i fremtidige Kampe, vil det være i Sagens Interesse, at Danmark, ikke paa sit eget flade, forsvarsløse Omraade, men paa andre Punkter, er i Stand til at vise, hvad det kan udrette, og til at kaste sit ringe Lod i Vægtskaalet til den ene eller til den anden Side. Naar man nu vil indvende: Ja, men vi skulle jo

have en Flaade, og den skal forsvares. Det rammer netop et Spørgsmaal, som den ærede Konseilspræsident omtalte — saa vil jeg sige, at det at bygge en Fæstning for at forsvare det ringe Flaademateriel, Danmark har, er et langt større Offer end det at udsætte sig for, at Fjenden i det gjorte alvorlige Dieblis gjør det Samme, som han gjorde i 1807, nemlig at tage det, der er, thi det er ikke meget værd, og der hører kun nogle faa Fredsaaar til, for at vi kunne skaffe det Samme tilveie igjen for meget ringere Midler. Jeg skal tillade mig at slutte med at udtale en Betragtning, som jeg har savnet en Udtalelse af under alle disse Forhandlinger og mest alvorlig har savnet fra det høitærede Ministeriums Side. Det er nemlig den, at det, da der efter at vi havde overstaet den forrige Krig, først blev Tale om Fæstningsværkerovre i Sønderjylland, her i denne Sal under andre Forhold end de nuværende blev udtalt af et Medlem, at det, hoorpaa det dog mest kom an for et Land som Danmark, var at indrette sin almindelige Politikk paa en saadan Maade, at man saa vidt mulig kunde indgaa krigeriske Sammenstød. Der var da en Forsamling, overfor hvilken det daværende Ministerium paa en ganske anden Maade end overfor det nuværende Flertal kunde faae bevilget Midler til Fæstningers Oprettelse, men hvorledes vare de Fæstninger? Hvorledes har ikke Fremtiden vist, at man ikke skulde have bygget Fæstninger der, hvor man byggede dem, og at vi netop skulde have haft Fæstninger, hvor vi ikke opførte dem, nemlig ved Dybbøl? (N. P. Jensen: Men der var jo en.) Der var en, men den var saa daarlig, at den ikke kunde holdes. Netop fordi man havde lagt Kraften paa et urigtigt Sted, gjorde man den sørgelige Erfaring, som man gjorde, men vi gjorde en endnu sørgeligere Erfaring, nemlig den, at der ikke vist en alvorlig Bestræbelse fra den danske Regjerings Side for at holde sig udenfor de krigeriske Sammenstød. Der har i denne Sal lydt klare og tydelige Opfordringer til at gaa en driftigere Vej end den, Danmark egentlig burde gaa. Her har lydt i denne Sal, for at jeg skal bruge et latinist Udtryk, som dengang blev brugt: Fortissima consilia semper tutissima, og den samme Mand, som sagde disse Ord, sagde tillige: Quo Intet vover, Intet vinder, men vil man vove Noget, gaar man ind paa en vovelig Politikk, og paa en Politikk, som ikke stemmer med et saa lille Lands Forhold som Danmarks. Jeg har en Fornemmelse af, at det, hvis vi fik Fæstninger, vilde gaa saaledes, som en af de Rigsdagsmænd — Rigsdagsmanden for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) — engang sagde: Giv dem bare endelig ikke disse Fæstninger, thi naar de faae dem, vilde de prøve paa, om de kunne bruge dem. Man vil prøve dem, men man kan ikke prøve Fæstninger uden i Krig. Andre Lande kunne udmærket godt gjøre Prøve paa Krig; Frankrig har prøvet paa Krig i Algier,